

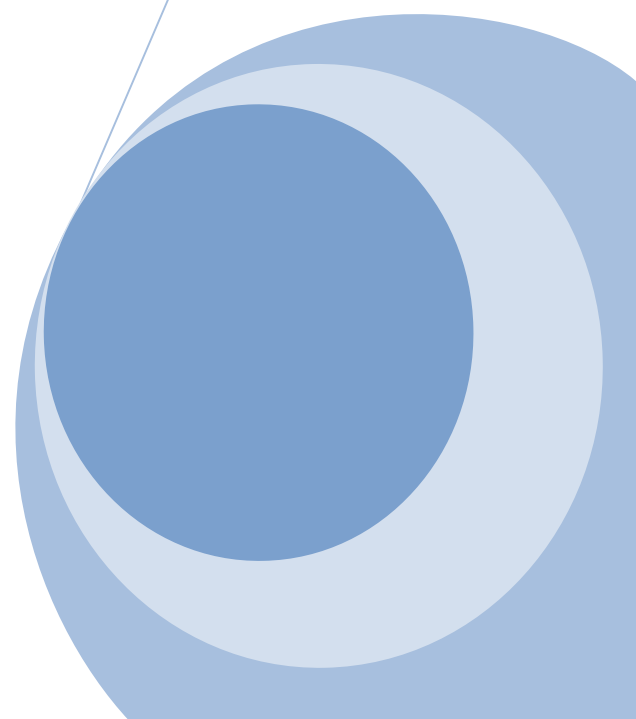

Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui

Împreună în diversitate

Nr. 3, octombrie-decembrie 2017

ISSN 2558-9687

CUVÂNT ÎNAINTE

Dragi cititori! În acest an școlar, 2017/2018, continuăm cu apariția numărului al treilea al revistei educaționale “Împreună în diversitate!” în format electronic. Indiferent de vârstă sau de disciplina pe care o predați, sperăm că veti găsi lectura revistei noastre utilă și plăcută, pentru că la realizarea și la redactarea articolelor și-au adus contribuția profesori cu o bogată experiență didactică și pedagogică.

Cu stimă,

Colectivul redacțional al revistei

Colectivul de redacție

Coordonator:

prof. Volocariu Doina

Membri:

prof. Nicu Cristina

prof. Bargan Liliana

prof. Arhire Simona Gianina

prof. Tănasă Alina

prof. Mardare Alina

prof. Garabet Diana Monica

prof. Săvescu Carmen

Cuprins

prof. Nicu Cristina	<i>Atitudinea lui Petre P. Carp față de dezvoltarea economică a României. Legea minelor.</i>	p. 5
prof. Bargan Liliana	<i>Dependența de alcool și abuzul de droguri la adolescenți</i>	p. 17
prof. Damian Valentin Teodor	<i>Comportamente evazioniste</i>	p. 22
prof. Garabet Diana Monica	<i>Care sunt cerințele unei lecții de matematică modernă</i>	p. 25
prof. Săvecu Carmen Anghelina	<i>Sportul pentru toți</i>	p. 29
prof. Mardare Alina	<i>Lirica argheziană, expresie a scindării ființei</i>	p. 31
Prof. Tanasă Alina	<i>Problema funcțiilor marketingului</i>	p. 37
prof. Volocariu Doina	<i>Le Français Langue Étrangère</i>	p. 40

Atitudinea lui Petre P. Carp față de dezvoltarea economică a României. Legea minelor.

Nicu Cristina, prof. Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui

În general politica economică a guvernelor conservatoare a vizat realizarea unor reforme care să nu atingă baza socială, mergând pe ideea menținerii marii proprietăți, conservatorii fiind preocupați de dezvoltarea industriei naționale, erijându-și uneori în continuatori ai politicii liberale în domeniu.

Legile lui Carp nu s-au potrivit vechilor stereotipuri economice conservatoare; mai curând, ele încurajau industria și asigurau o intervenție guvernamentală sistematică în economie. Prin legea minelor a lui Carp, conservatorii, i-au devansat însă pe liberali.

Până la legea minelor din 1895 România nu a avut o legislație minieră, deși Constituția de la 1866 ceruse expres acest lucru. Au existat o serie de încercări timide, fuseseră făcute mai multe proiecte de legi miniere - 1863, 1870, 1873, 1881, 1886,¹ însă doar proiectul lui Carp avea să fie adoptat de parlament. Unii au considerat că Legea minelor a fost cea mai importantă dintre toate creațiile sale, care a rămas în vigoare timp de 30 de ani și care a pus bazele industriei extractive moderne în România și datorită atragerii capitalului străin, considerat cel mai bun mijloc de dezvoltare a economiei naționale, în lipsa unui capital autohton suficient.

Legea se impunea cu atât mai mult cu cât ea nu dădea doar posibilitatea dezvoltării economice a țării, ea venea să înlăture un pericol viitor. În condițiile în care agricultura românească era amenințată, trebuiau luate măsuri, în care aceasta se fie înlocuită cu altceva, iar acel altceva nu putea fi decât exploatarea bogăției subterane, o bogăție pe de o parte intrinsecă, iar pe de alta parte ajutătoare pentru dezvoltarea industriei naționale ce urma să se dezvolte ca urmare a exploatării materiilor prime autohtone.

În linii generale, dispozițiile acestei legi erau călăuzite de principiul obligativității, adică, recunoscând proprietarului drepturile sale asupra subsolului, i se cerea însă ca acest subsol să fie lucrat. Dacă proprietarul nu putea să facă acest lucru, din lipsa de cunoștințe sau de capital, atunci era obligat să treacă altuia mina. Inițiativa găsirii unui gisement era

¹ Ion Bulei, *Conservatori și conservatorism*, București, Editura Enciclopedică, 2000, p.177.

nelimitată, oricine având dreptul, cu o prealabilă încuviințare a Ministerului de Domenii, să studieze natura unui teren (ceea ce în legea actuală se numește prospecțiune). Mina fiind descoperită, proprietarul trebuia să se pronunțe dacă voiește s-o exploateze pentru a constata dacă gisementul semnalat este destul de bogat ca să poată fi exploatat; iar în caz că proprietarul refuză, dreptul de exploatare era concedat unui terțiu, fără ca proprietarul să fie obligat la cheltuieli. În cazul că exploatarea dădea rezultate afirmative, adică în caz că se găsea că gisementul este destul de bogat pentru a fi exploatat, proprietarul avea întâietate la dreptul de exploatare, stabilindu-se între el și exploatator un fel de asociație. Dacă proprietarul refuză să participe la exploatare i se dădea o redevență de 3% din venitul net al minei, exploatarea urmând să fie făcută de Stat sau concesionată de acesta unei a treia persoane. (în prevederile acestor dispozițiuni nu intra întreaga Dobroge, fiindcă, potrivit legii din 1882, Statul era proprietarul subsolului).

Față de legislația statelor străine, unde proprietatea subsolului era fie exclusiv a proprietarului suprafeței (Rusia, Anglia, Statele Unite), fie exclusiv a inventatorului (prospectantul), ca în Germania, fie exclusiv a statului ca în Franța, legea lui Carp avea originalitatea ei.

În expunerea de motive din februarie 1894 Carp a arătat necesitatea acestei legi: „exploatarea bogățiilor miniere, crearea și dezvoltarea industriei în România, reclama imperios o lege de mine. Numai fixând, garantând și reglementând raporturile dintre capital, proprietarul suprafeței și oamenii de știință putem spera că, căutările și exploatările miniere vor lua, cu încetul, avântul pe care-l dorim și pe care îl putem cu siguranța aștepta... Se vorbește întruna de crearea și încurajarea unei industrii naționale dar fiind dat cu ușurința ce ne caracterizează, puțini își dau seama de adevăratele condițiuni în care ea poate prospera. Trei sunt factorii fără de care progresul nu trece din câmpul steril al aspirațiunilor în câmpul fertil al realizărilor: materia primă abundantă, combustibilul, și forța motrice ieftină (mașini și lucrători perfecționați)”²

Carp expune greutățile pe care le ridică elaborarea și aplicarea unei legi a minelor. Cea dintâi era complexa chestiune a proprietății. Carp încerca să răspundă la o serie de întrebări dintre care cea mai importantă era dacă exploatarea de mine era sau nu un drept regalian, sau dacă dimpotrivă proprietatea asupra suprafeței trage după sine și proprietatea necontrolată a subsolului, sau dacă, lăsând posesorului suprafeței proprietatea subsolului, această proprietate poate fi supusă unor îngrădiri. „S-a chemat în ajutor, când dreptul natural, când dreptul scris,

² C. Gane, *P.P. Carp și locul său în istoria politică a țării*, vol. II., București, Editura ziarului „Universul”, 1936, p. 114.

și după cum predomina în mintea legiuitorului unul sau altul din aceste puncte de vedere, vedem că în unele țări continuitatea dreptului de proprietate merge până în centrul pământului, în altele se consideră subsolul ca deplin neatârnat de suprafață, și găsim chiar țări care adoptă o teorie mixtă. În teorie pură, nimic mai ușor decât a dovedi că proprietatea subsolului nu are nimic a face cu proprietatea suprafeței căci dreptul la proprietate nu este un drept natural, el izvorăște numai din raporturile de muncă între om și pământ, el este o nevoie socială ... trebuie să constatăm că munca pe care omul a întrebuițat-o asupra bogățiilor ascunse în fundul subsolului a fost nulă.”

„Moștenind ideile evului mediu după care exploatarea minelor era un drept regalian, mai toate statele au revendicat în trecut, fie dreptul absolut de proprietate, fie dreptul de imixiune. De acolo o sumă de legislații care nu erau decât atâtea piedici la dezvoltarea industriei miniere. Pe de altă parte proprietarii suprafeței au revendicat întotdeauna libera dispozițiune a subsolului fără a avea totuși mijloacele materiale de a-l exploata.”

Carp a dezvoltat o teorie în care a identificat deosebirile dintre proprietatea suprafeței și proprietatea minieră, afirmând : „fracționarea suprafeței se poate face la infinit fără a-i micșora rentabilitatea, pe când la mine fracționarea micșorează valoarea proprietății; exploatarea nerațională a solului poate micșora profitul suprafeței, pe când o exploatarea nerațională a minei poate distruge pentru totdeauna rentabilitatea ei; pe când, exploatarea suprafeței se poate face cu un capital științific și bănesc ce se află la îndemâna celor mulți, exploatarea unei mine reclamă cunoștințe și capitaluri de care dispun un număr mic de oameni.”

„Statul nu poate admite ca exploatarea unei mine, oricare ar fi proprietarul, să fie făcută astfel încât să se distrugă fără nici un profit avuția minieră. Ca punct de plecare a proiectului pe care vi-l prezentăm este codul nostru civil.”

Proiectul de lege (19 titluri și 138 de articole) a fost prezentat Parlamentului în februarie 1895: „ se știa că va fi obiectul unei campanii liberale care de altfel începuse înainte de depunerea proiectului. Din decembrie 1894 și până în februarie 1895, Dumitru Sturdza convocase numeroase adunări publice în capitală pentru a protesta în contra „viitoarei violări a Constituțiunei”, iar de anul nou redactase un apel către cetățeni, prin care declara că, „ordinea morală, constituțională și națională este răsturnată în patria noastră”.³ Dacă Sturdza credea că legea minelor periclita morala și naționalitatea românilor, apoi presa liberală, mai sentimentală, vorbea cu melancolie de „fluierul stricat al mașinei înlocuind doina ciobanului!”

³ *Ibidem*, p.120.

În ședința din 7 februarie 1895 raportorul Gr. Tocilescu considera legea ca impusă prin însăși firea lucrurilor: „voim să scoatem din fundul pământului avuțiile miniere; voim cu alte cuvinte să creăm industria minieră; trebuie atunci să găsim mijloacele proprii pentru asemenea întreprindere, piedicile de tot felul, ce se opun în cale, înlăturate; inițiativa privată încurajată, capitalurile din țară și străinătate atrase către o întreprindere grea și uneori riscantă.”⁴

În Parlament cei care au combătut legea Sturdza, Panu, Marzescu, Aurelian în loc de a o combate în detaliile ei tehnice, fie în principiile ei, cerând de pildă să se adopte sau sistemul regalian, sau sistemul proprietății subsolului rămânând în patrimoniul proprietarului suprafeței - ei, vrând să facă legea imposibilă, se sprijineau din nou pe Constituție, invocând art. 2, când art. 7., când art. 19, și vorbind ca atare de „inalienabilitatea teritoriului României”, de „cazurile de expropriere prevăzute de Constituție”, de „proprietatea funciară rurală, care nu poate fi decât în mâinile românilor”⁵ (legea minelor dădea dreptul de explorare și exploatare și străinilor), toate argumente pe care conservatorii, dar mai ales junimiștii le-au combătut foarte ușor.

În aceeași ședință din 7 februarie 1895 Carp a ținut ultimul discurs pentru susținerea legii (Gane apreciază că acest discurs a fost poate unul din cele mai bune discursuri ținute de Carp). Acesta a început prin a-i răspunde lui Sturdza care adusese în discuție art.2, care spunea că „teritoriul României este inalienabil”, ceea ce însemna după părerea lui Carp că „nici un guvern nu poate aliena o provincie”, ba mai mult D-le Sturdza „de atunci (1878), articolul acesta este acoperit de un val negru . Care va fi mâna fericită care-l va rupe vreodată, aceasta numai Dumnezeu o știe; în așteptare însă tăceți asupra art. 2, căci vorbind de dânsul, redeșteptați o durere națională și iritați o rană care nu este încă închisă”⁶, făcea referire la luarea Sudului Basarabiei de către Rusia în 1878, prin tratatul de la Berlin.

D-lui Marzescu, care vorbise de art. 19, prin care Constituția prevedea cazurile de expropriere îngăduite de ea, și spusese că legea minelor, procedând la exproprieri neprevăzute de acest articol, se făcea vinovată de încălcarea flagrantă a Constituției, Carp i-a răspuns că legea minelor exercita numai un drept de ocupațiune (era vorba ca proprietarul suprafeței să îngăduie efectuarea pe terenurile sale a unor prospecțiuni, explorări și exploatări), și că acel drept de ocupațiune, nefiind o expropriere „eu nu văd, nu înțeleg, și cred că nici Senatul nu

⁴ Gr. Tocilescu, *Raport făcut în numele Comitetului de delegați ai Senatului pentru cercetarea proiectului de lege a minelor*, în *Legiuirile miniere vechi și noi ale României*, XI, p.28.

⁵ C. Gane, *op. cit.*, p.121.

⁶ *Discursul Domnului P. P. Carp ministru al domeniilor rostit asupra Legei Minelor în Senat în Ședința de la 7 februarie 1895*, București, Tipografia <Gutenberg> Joseph Gobl, 1895, p.4.

va înțelege, cum se violează art. 19 din constituțiune”.⁷

Trecând la art. 7 din Constituție, acela care zice că proprietatea funciară rurala nu poate fi decât în mâna românilor, și că prin urmare legea minelor viola și acest articol când îngăduia străinilor să exploateze minele din țară, Carp spune „în toate țările lumii proprietatea miniera e un ce distinct de proprietatea suprafeței, o proprietate sui generis, care nu e nici rurală, nici urbană, ci e proprietate industrială, și dovada e limbajul care vorbește de industrie minieră”⁸. Carp a încercat să arate că proprietatea minieră nu poate fi proprietate rurală, „întrucât nu poți beneficia de dânsa decât distrugând-o , și nu numai în fructele ei, dar ca fond, distrugând-o cu desăvârșire, încât, când ai epuizat mina, ai epuizat și acea pretinsă proprietate rurală de care vorbești”.⁹

Se susținea în Senat ca, prin aceasta lege, fusese violată Constituția fiindcă „dreptul de ocupațiune” asupra terenurilor țărănești echivala cu o alienare deghizată, la care Carp răspunde: „Domnilor dacă n-am da țăranilor posibilitatea de a-și închiria terenurile pe termene lungi,...am pune în imposibilitate pe acești țărani, de care declarați întotdeauna în mod platonic și cu lacrimi de crocodil că vă interesați atât de mult, de a fi copărtași la exploatarea unei mine. Să luăm un exemplu: se găsește o mina pe o proprietate țărănească. După teoria Dv., terenul țărănesc fiind inalienabil și ocupațiunea fiind o expropriere, țăranul nu ar putea beneficia de mina din subsolul lui, pentru ca nu ar putea să permită intrarea și ieșirea în mina; prin urmare ați exclude de la exploatarea miniera pe toți proprietarii țărănești din țara aceasta.”¹⁰. Continuând pe același ton, spunea „de ce nu faceți ce au făcut alte țări care la începutul industriei lor miniere, când capitalurile nu erau așa de numeroase, au căutat să facă ceea ce numesc germanii < Bergwerkgenossenschaften > adică asociațiuni ce pun pe țărani în posibilitatea de a contribui la exploatarea minei care se află sub terenul lor.”¹¹

Am ținut seama - și aici este partea originală a legii - de principiul cam platonic care este în codul nostru civil, când am zis „dăm proprietarului suprafeței toate drepturile cu o singura condițiune, ca societatea să aibă garanția că, dându-i lui acest drept, mina va putea fi exploatată; și am refuzat da a recunoaște proprietarului un drept absolut al cărui rezultat n-ar fi fost nici mai mult, nici mai puțin decât neexploatarea avuției minelor din aceasta țara. Și pentru ca avem experiența din trecut , tocmai ca până acum proprietarul

⁷ *Ibidem*, p. 5.

⁸ *Ibidem*, p. 6.

⁹ *Ibidem*, p. 7.

¹⁰ *Ibidem*, p. 8.

¹¹ *Ibidem*, p. 9.

putea sa facă orice vrea și am constatat ca n-a făcut absolut nimic, de aceea nu m-am bazat pe singura inițiativă a proprietarului suprafeței”¹², „prin urmare daca inițiativa proprietarilor nu era suficienta, a trebuit sa se recurgă la o alta inițiativa, a acelor care nu sunt proprietari, fără deosebire daca sunt români sau străini. Caci îndată ce nu este vorba de proprietatea solului, nu vad de ce am exclude pe străini”.

Acuzat ca legea avea sa duca la colonizarea țării Carp credea ca nu poate fi vorba de colonizarea țării daca străinii aveau sa lucreze la noi, dând exemple lucrătorii de la Azuga sau pe cei de la cariera de lângă palatul Peleş,¹³ caci după părerea lui colonizarea presupunea stabilirea unor așezări de străini, cu drept de proprietate și cu drepturi comunale, ceea ce legea nu dădea.

Carp le reproșează celor care au atacat legea spunând „D-lor ați combătut legea și nu ați știut cum sa o faceți. Eu daca ași fi fost în opoziție.....n-ași face ca d-voastră; ași ataca cel puțin punctul vulnerabil al acestei legi, care este tocmai contopirea diferitelor sisteme. Înțeleg a combate o lege ca nu se da tot proprietarului; înțeleg a face ca d. Poni, a combate legea fiindcă nu se da tot statului. Dar sa veniți sa combateți legea cu niște idei care fac imposibila orice lege, orice sistem - fie sistemul regalian, fie sistemul proprietății absolute, fie sistemul mixt care-l introducem - este a combate chiar posibilitatea înființării unei exploatare miniere în aceasta țară.”¹⁴

Ajuns la partea economica Carp i-a răspuns unui economist care ii spunea ca nu avem nevoie de mine ca sa avem o industrie, dând exemplul Elveției, care are o industrie deși nu are mine - după mine daca „Elveția nu are mine, ea pune în mișcare industria cu căderile ei de ape, înlocuind-o forța motrice cu alta.”

Carp era de părere ca în România trebuia creata o industrie, dar pentru aceasta trebuiau sa existe cel puțin trei factori: combustibilul, lucrătorii specializați și capitalul. „Capitalul, cu sistemul Dv., îl alungați; pe lucrătorii străini, cu iscusința lor, ii dați afara; și posibilitatea de a avea combustibil și materie prima, o respingeți. Atunci ce industrie voiți sa creați în țara aceasta?...Și va lăudați? Și veniți cu fraze ca Dv. apărați pământul strămoșesc?...D-lor, nu este doar o chestiune de prezent, cât o chestiune de viitor, care orice veți zice și orice ați face are să se impuie tuturor chiar dacă pe neașteptate s-ar respinge azi legea minelor...În inima acestei țări să se împuie legea, căci sunt lucruri mai tari și decât urile, și decât pasiunile, și decât nepriceperea Dv. Dar eu cred ca are sa se

¹² *Ibidem*, p. 18.

¹³ *Ibidem*.

¹⁴ *Ibidem*, p. 22.

facă, și eu cred că va da rezultate serioase. Și când va veni vremea aceea fericită, când legea minelor își va da toate roadele, când vom vedea și cărbunele, de care avem nevoie, ieșind din minele noastre, iar nu adus din Anglia sau de nu știu unde; când vom vedea că sticlăria noastră se face cu elemente culese din țară, și ca porțelanul se va face cu caolinul pe care s-a găsit de curând în țară; când vom da acestei populațiuni, pe ranga activitatea ei agricolă, și activitatea ei industrială, atunci... țara va binecuvânta pe acei care au făcut legea și pe cei care au votat-o.”¹⁵

Deoarece liberalul P. S. Aurelian combătuse partea legii privitoare la casele de ajutor și pensii pentru lucrători, Carp s-a simțit obligat să-i răspundă acestuia, zicându-i: „D-lor, orice am zice, orb este acela care nu vede că în societatea modernă se produce o transformare. Orb este acela care crede, că odată ce burghezia europeană a căpătat toate libertățile, toate privilegiile, toate foloasele, nu mai este nimic de făcut, și că într-o societate, nu mai este nici o clasă care să aibă nevoie de solitudinea noastră, de o legislațiune prin care să-i dăm drepturi de care să se poată bucura, prin care să-i dăm bunul trai.”¹⁶

Idee pe care avea să o dezvolte și în discursul din 14 aprilie 1895, când a spus, completând cele spuse anterior „Casele acestea nu urmăresc numai cazuri izolate, nu urmăresc numai unele accidente întâmplătoare, ele urmăresc și un alt țel, acela de a asigura o pozițiune mai bună nu numai bolnavilor, văduvelor și orfanilor, dar ele vor să permită crearea cetățitorilor uvriere, vor ca lucrătorii să se poată bucura de toate acele foloase, care să-i facă a nu se crede că sunt niște paria, ca ei fac totul și ceilalți sunt numai niște trântori care mănâncă, dar să vadă că buna lor stare materială o datoresc clasei de sus, guvernului.”¹⁷

În final Carp i-a reproșat lui Aurelian că combaterea legii este nejustificată pentru că o parte din dispozițiile legii „se aplica astăzi de către drumurile de fier, se aplica de către monopolurile statului, și dau rezultate foarte bune și se aplica nu de azi, ci de 20 de ani de zile, și nimănui nu i-a venit în minte să combată aceste regulamente ale drumului de fier, sub pretext că o să nască un conflict cu puterile străine.

Acuzat că aceste case nu sunt viabile Carp i-a declarat acestuia că „la noi Casa pensionarilor nu va începe să dea pensii decât peste 10 ani, deși cotizațiile vor începe

¹⁵ *Ibidem*, p.25-27.

¹⁶ *Ibidem*, p.27.

¹⁷ Constantin Gane, *op. cit.*, p.133.

imediat, deci statul nu va avea de suferit vre-o pierdere.¹⁸

Ceea ce propunea Carp nu era mult și era limitat doar la o singură categorie de muncitori, în plus autorul legii privea problema ca pe una de filantropie, de caritate și nu ca pe o chestiune de „justiție socială”¹⁹

Deși prezentată parlamentului în ianuarie, în aprilie nu era încă votată datorită campaniei care se făcuse împotriva ei nu numai de liberali, dar și de conservatori, care pentru interesele personale ale câtorva latifundiari cu bogate mine pe moșiile lor (printre care era și Gheorghe Cantacuzino, viitorul șef al partidului), loveau astfel în junimiști și în guvern. Liberalii au profitat de aceasta situație cerând parlamentului să respingă legea.

Dar părintele legii, P.P. Carp era prea convins de importanța acesteia pentru a sta nepăsător. Astfel, în discursul Camerei din 14 aprilie, și-a apărat proiectul repetând toate lucrurile pe care le spusese la Senat, făcând lungi comentarii juridice și dezvoltând toate teoriile și considerentele economice care ar fi putut convinge parlamentul. Se pare că a reușit să convingă căci, legea minelor a fost aprobată și publicată în „Monitorul Oficial” la 21 aprilie 1895.²⁰

Legea lui Carp a fost percepută ca „îndrăzneță” pentru acea perioadă deoarece lovea „în ideile dominante pe atunci despre proprietatea sacră și inviolabilă”²¹. Întâia dată de la 1866 încoace statul pune înaintea un drept al său și îl legifera atunci când intra în contradicție cu sacralitatea proprietății private. Liberalii au sesizat acest lucru de aceea au luat atitudine atât în Camera cât și la Senat, iar mai târziu, când au ajuns la guvernare au refuzat să aplice legea. În 1899 guvernul Sturdza a considerat că era timpul să realizeze ceea ce considera a fi neconstituționala lege a minelor. El a prezentat Parlamentului un proiect de lege modificator al celei vechi. Raportorul Grigore Ștefănescu - profesor de geologie la facultatea de științe - spunea: „Spiritul în care a fost făcută legea minelor de la 1895 nu ține seama nici de interesul real al țării, nici de obiceiurile și datinile ei. Nu ține seama de interesul țării, fiindcă, cea mai mică prevedere, dă minele în prada lăcomiei exploataților care în mare parte vor fi și străini. Nu ține seama nici de datinile și obiceiurile țării, că proprietarul suprafeței este și proprietarul subsolului, și calcă astfel prescripțiile Constituției, care garantează liberul exercițiu al proprietății”.²² Ceea ce

¹⁸ *Ibidem*, p.30.

¹⁹ Ion Mamina, Vasile Niculae, *Partidul clasei muncitoare în viața politică a României(1893-1918)*, București, 1983, p. 78-79.

²⁰ Gane, *op. cit.*, p. 136.

²¹ Ion Bulei, *op. cit.*, p. 179.

²² C. Gane, *op. cit.*, p. 215.

considera Ștefănescu că legea nu „ținuse seama de obiceiurile și datinile țării”, nu era tocmai adevărat fiindcă datinile în materie minieră erau ca exploatarea minelor salinice aparținea statului, și exploatarea pepitelor de aur de pe râuri aparținea oricui, iar alte exploatări nu erau (în afară de a țiteiului de care legea nu se ocupa)”.²³

În afară de aceasta, principiul legii Carp care stabilea că „proprietarul suprafeței e proprietar și asupra trefondului, cu condiția ca acest trefond să fie exploatat”, se găsea și în Regulamentul Organic, care stabilise exact același principiu, și chiar în Codul Civil, care hotărâse ca în materie de inviolabilitate a proprietății exista o concepție: <aceea a unei eventuale legi privitoare la exploatarea minieră. Prin urmare nici un obiect și nici o datină nu fuseseră călcate în nici un fel.

Dar raportul nu se potrivea nici cu legea, fiindcă raportul spusese că legea din 1895, „nu ținuse seama de interesul țării, fiindcă ea dădea, fără cea mai mică prevedere, minele în prada lăcomiei străinilor”, iar proiectul de lege din 1899 făcea exact același lucru, cu o singură deosebire, ca pe când legea lui Carp se ferise de a introduce cuvântul „străin” în text, noua lege îl introduse dimpotrivă în mod expres.

În aceste împrejurări, cuvântarea pe care a ținut-o Carp în Senat în apărarea legii la 17 februarie 1899, a constituit mai mult un rechizitoriu decât o apărare. În trecut fie spus în timpul guvernării Sturdza, legea minelor, deși fusese votată și promulgată, nu fusese aplicată, așa încât Carp și-a început discursul prin exprimarea unei nedumeriri: „Dv. timp de trei ani de zile nu mi-ați aplicat legea, spunând ca trebuie întâi s-o studiați. Va să zică, D-lor, când D-voastră ați combătut legea prezentată de mine, chestiunea nu era studiată, căci dacă ar fi fost studiată nu v-ar fi trebuit trei ani și jumătate ca să veniți cu modificarea ei. Așa dar nu o idee mai sănătoasă, nu o cunoștință mai perfectă a acestei chestiuni v-a făcut s-o combateți, ci pur și simplu faptul că erați în opoziție, și ca opozanți, vă credeți datori să întrebuințați orice mijloc, permis și nepermis, ca să ajungeți la putere.”²⁴

Carp, care avea anumite convingeri despre liberali cu un sarcasm la adresa liberalilor spunea: „Lăsați, D-lor, că știm. Partidul Dv. nu face un pas, fără ca acel pas să nu aducă folesele cele mai mari pentru țară. Eu sunt convins că un Național liberal când respiră, el respiră ca noi oxigen, dar nu emite, ca noi ceilalți muritori, carbon, ci tot oxigen, așa că atmosfera în care trăiește e totdeauna pură.”²⁵, continuând, „M-ați acuzat

²³ *Ibidem.*

²⁴ *Ibidem*, p. 216.

²⁵ *Ibidem*, p. 217.

ca am dat exploatarea minelor străinilor. Dar Dv. Ce faceți? Eu cel puțin nu pronunț cuvântul de străin, iar D-voastră spuneți pe față că străinul poate să exploateze minele din țară. Când zic eu, sunt trădător, iar când spuneți Dv., atunci sunteți apărătorii intereselor celor mai sacre ale țării. Mărturisesc că nu înțeleg această logică.”²⁶

În finalul expunerii Carp ataca proiectul de lege liberal deoarece acesta, fără nici un comentariu, nici în raport, nici în expunerea de motive, suprimase „casele de ajutor” din legea din 1895. „Pe ce temei, mi-ați suprimat casa de ajutor? Nu aveți decât două temeiuri: întâi că e făcută de mine, și al doilea, că sunteți partid liberal.

Carp a reușit, prin tăria cu care a susținut argumentul, să obțină ca legea propusă de liberali să nu fie votată.

În pofida încercărilor făcute de Sturdza de a zadarnici aplicarea ei, după o modificare făcută de Carp la 19 aprilie 1900, legea a rămas în vigoare până în 1924,²⁷ când, modificată fiind după întregirea României, toate teoriile dezvoltate cu 30 de ani în urmă fură nu numai răsturnate de același partid liberal, dar duse chiar la extremul contrar.

Convins de importanța industriei miniere pentru dezvoltarea economiei românești, Carp declara într-un discurs ținut la 1 februarie 1902, că: „Este la noi o industrie care poate ajunge la un grad de înflorire cum nu va puteți închipui. Este industria petrolului, și pe teren petrolifer am putea juca în Europa un rol preponderent; pentru că dacă în alte industrii ne găsim față cu concurența străină care are clientela ei asigurată, și luptă și printr-un fabricat superior, în materie petroliferă n-avem a ne teme nici de concurență nici de fabricat superior. Când însă am voit să dau acestei industrii un avânt mai mare toți au strigat că vreau să predau țara lăcomiei străinului. Capitalurile străine s-au retras, și nu s-a făcut nimic.”²⁸

Gândirea economică a lui Carp se baza pe un principiu real, și anume acela că o economie ca a noastră nu se putea dezvolta decât apelând la capitalurile străine. Convins fiind de importanța acestora, a căutat să arate maniera în care pot influența capitalurile străine economia românească, declarând într-un discurs ținut în martie 1904: „se zice <capitalurile străine intră în țară și apoi ies din țară și se duc la străini înapoi cu un mare câștig>, așa este dar „și ploaia care a căzut pe pământ se întoarce iarăși la cer; căzând însă pe pământ, îl îmbogățește, îl alimentează și-l face mai producător. Așa și cu capitalurile străine. Ele vin la noi și apoi iarăși se duc; însă din trecerea lor pe la noi va ieși o întărire

²⁶ *Ibidem.*

²⁷ *Ibidem*, p. 136.

²⁸ *Ibidem*, p. 287.

atât de mare a muncii naționale, încât vom fi recunoscători și acelor care le-au adus și acelor care le-au întrebuințat”.²⁹

Într-un studiu liberal din 1923 se considera că prevederile legii referitoare la petrol au dezavantajat economia națională pentru că favorizase pătrunderea capitalurilor străine. Într-adevăr, legea lui Carp favorizase pătrunderea capitalurilor străine dar, așa cum declarase în 1895 N. Filipescu atragerea capitalurilor străine nu avea altă consecință decât dezvoltarea industriei naționale, căci, cu tot câștigul realizat de investitorii străini ei ar fi contribuit vrând-nevrând și la dezvoltarea industriei naționale, reducând substanțial prețul materiei prime care altfel ar fi trebuit importată.³⁰

Acuzațiile aduse de liberali conservatorilor cu ocazia votării legii minelor, de „vânduți străinilor” erau făcute mai mult din considerente politice decât economice, căci atunci când au modificat legea nu au făcut-o în direcția capitalurilor străine.

Articolul 1 al legii din 4 iulie 1924 (lege modificată la 27 martie 1929) stabilea: „sunt și rămân ale statului în toată dezvoltarea lor, de la suprafață până la orice adâncime, zăcămintele substanțelor miniere din care se pot extrage metale, metaloide sau combinațiuni ale acestora, precum și zăcămintele combustibililor minerali, bituminoase, apele mineralizate în genere și gazele naturale de orice fel precum și bogățiile de orice natură ale subsolului. Rămân la dispoziția proprietarului suprafeței: masele de rece comune, carierele, etc.”³¹

Pentru a ajunge aici a trebuit modificată Constituția (1923), când a fost introdus articolul care stabilea naționalizarea subsolului (art. 19). Formularea „sunt și rămân ale statului în toată dezvoltarea lor, de la suprafață până la orice adâncime zăcămintele substanțelor miniere” suna straniu față de toate teoriile din 1895 când se punea accent pe drepturile proprietarului.

În Expunerea de Motive a legii din 1924 se arata că „organizarea mai amănunțită a proprietății miniere în vechiul Regat a fost realizată pentru prima dată prin Legea minelor din 1895, Legea P. P. Carp la întocmirea acestei legi s-a încercat a se pune la baza ei principiul separațiunii subsolului minier de proprietatea suprafeței și al declarării substanțelor minerale utile ca substanțe rezervate Statului...La acea data s-a considerat că un atare principiu aduce o atingere proprietății și legea din 1895 nu l-a putut realiza decât parțial și foarte timid. După aceasta lege, toate substanțele bituminoase(petrol, asfalt,

²⁹ *Ibidem*, p. 310.

³⁰ D.A.D., ședința din 11 aprilie 1895, p. 1270.

³¹ C. Gane, *op. cit.*, p. 137.

ozocherita) erau lăsate la libera dispoziție a proprietarului suprafeței...În ceea ce privește substanțele metalifere sau miniere, principiul separațiunii subsolului de proprietatea suprafeței, deși admis, a fost însă legat de recunoașterea unui drept de preferință la exploatare în favoarea proprietarului suprafeței. Îmbinarea acestor doua principii într-o țară cu proprietate încă extrem de divizată ...a creat cele mai mari dificultăți și cheltuieli în aplicarea legii și nu a fost deloc conformă cu cerințele economiei miniere.”³²

Aceste considerente ale Expunerii de Motive a legii din 1924 sunt remarcabil de juste, dar ele n-au făcut decât să confirme, după 30 de ani, dreptatea lui Carp.

³² Gane, vol. II., p.137- 138.

Dependența de alcool și abuzul de droguri la adolescenți

prof. Bargan Liliana, Colegiul Economic “Anghel Rugină” Vaslui

Un număr tot mai mare de adolescenți, consumă alcool sau alte substanțe toxice, cu toate că acest lucru este ilegal și periculos. Unii adolescenți încearcă consumul de alcool sau substanțe toxice doar ocazional, dar chiar și acest comportament poate fi considerat periculos, deoarece poate duce la dependență și la problemele secundare acesteia (consecințe ilegale, performanțe școlare slabe, pierderea prietenilor din anturaj-izolare socială și nu în ultimul rând, probleme familiale).

În aceasta perioadă curiozitățile sporesc. Copiii încep să-și găsească identitatea și anturajul are un rol deosebit. Ei văd la colegii mai mari că fumează, beau sau chiar consumă droguri și tentația poate fi extrem de mare, ca să fie și ei “cool”.

Ca în orice aspect al vieții, părinții trebuie să fie un exemplu pozitiv pentru copii. Un copil care vede în casă un comportament echilibrat, un stil de viață sănătos, un copil care are parte de înțelegere și respect din partea părinților, un copil care vede iubire și respect între părinți este mai puțin probabil să apeleze la droguri.

Copiii trebuie să cunoască de mici realitatea drogurilor. Să le ascunzi această realitate se poate transforma mai târziu într-o curiozitate greu de oprit și stăpânit. Explică-le copiilor ce înseamnă drogurile, ce consecințe suportă consumatorii de droguri, ce se întâmplă din punct de vedere fizic și psihologic cu consumatorii de droguri, astfel încât ei să-și creeze o imagine despre fenomen.

Abuzul de alcool și substanțe toxice este o realitate în rândul adolescenților și trebuie privită cu seriozitate. Centrele de prevenție și control al consumului de toxice în rândul adolescenților, oferă următoarele informații:

- aproximativ 10% dintre adolescenți fumează până la 15 țigarete pe zi, 20 de zile pe luna (deși procentul este în continuă creștere). Tutunul are efecte nocive multiple pe termen lung și crează de asemenea dependența. Un adolescent care fumează de mai mult de 1 an, are o șansa de 80% să devină dependent.
- aproximativ 75% dintre liceeni au consumat alcool ocazional. Dintre aceștia, 28%, relatează episoade cu consum exagerat de alcool (mai mult de 5 băuturi tari, într-un interval de câteva ore). Una din cauzele principale de deces în rândul adolescenților, sunt accidentele auto cauzate de consumul excesiv de alcool. Consumul de alcool scade inhibițiile specifice vârstei

și predispun adolescentul la o viață sexuală necorespunzătoare (sexul neprotejat) și care cresc riscul contactării unei boli cu transmitere sexuală (HIV-SIDA, herpes, chlamydia) sau apariției unei sarcini nedorite.

- aproximativ 40% dintre adolescenți au încercat cel puțin o dată marijuana, în timp ce 22% dintre aceștia folosesc frecvent acest drog. Marijuana este o opțiune des întâlnită în rândul adolescenților și poate cauza pierderi de memorie, tulburări cognitive (de învățare) sau de atenție.

- aproximativ 9% dintre adolescenți au încercat cocaina, în timp ce 4% folosesc acest drog frecvent (cel puțin o dată pe lună). Cocaina este un drog care creează dependență. Este foarte periculos, deoarece poate cauza aritmii cardiace (batai cardiace anormale) uneori fatale, infarct miocardic, crize pseudoepileptice sau accidente vasculare cerebrale.

Uneori este destul de dificil pentru părinți sau membrii anturajului, să identifice o problemă legată de consumul de toxice în rândul adolescenților. Unii părinți suspicionează eventuala utilizare a drogurilor în cazul adolescenților care prezintă un comportament anormal (negativism, negare, izolare), cu toate că acest comportament poate fi considerat normal la această vârstă. Este destul de dificil să se identifice un posibil abuz de toxice și nu este recomandat un comportament extrem din partea părinților îngrijorați.

Specialiștii recomandă ca în momentul în care se suspicionează un eventual abuz de substanțe toxice în rândul adolescenților, să se observe cu atenție anumite modificări comportamentale caracteristice pentru astfel de situații (modificări de comportament, schimbarea lookului, atitudinii față de persoanele apropiate, etc).

Dintre semnele care pot apărea odată cu abuzul de toxice, amintim următoarele:

- atenție scăzută asupra înfățișării fizice și îmbrăcăminții, precum și o igienă inadecvată
- pierderea apetitului alimentar și scădere inexplicabilă în greutate
- hiperemie conjunctivală (ochi roșii), utilizarea inadecvată și frecvența a picăturilor pentru ochi și a odorizantelor bucale (guma de mestecat, dropsuri mentolate)
- absenteism și performanțe școlare slabe
- pierderea interesului pentru anumite activități școlare sau extrașcolare, pentru sport sau alte hobbyuri
- comportament care trădează încercarea de a ascunde un anumit secret
- îndepărtarea de membrii familiei și prieteni
- prieteni și anturaj nou, care nu sunt prezentați familiei
- comportament caracterizat prin minciuna și furt
- comportament disprețuitor față de familie și prieteni

- atitudine ostilă, violență
- dezinteres și lipsa planurilor de viitor.

Adolescenții care nu folosesc alcool sau droguri, au o șansă destul de mică să consume astfel de toxice la maturitate (în special droguri). Profilaxia consumului de toxice trebuie să înceapă la o vârstă relativ mică (chiar din școala primară) și constă în educația familială corespunzătoare, încurajarea obiceiurilor sănătoase și promovarea unei bune comunicări familiale. Deoarece adolescenții cu părinții care fac abuz de diferite toxice (alcool, tutun) sunt mai predispuși să devină la rândul lor dependenți, este recomandat ca un astfel de comportament să fie evitat în prezența copiilor.

Respectul față de sine, relațiile familiale apropiate și exemplele pozitive, cresc încrederea adolescenților și îi încurajează pe aceștia să-și stabilească prioritățile și să ia deciziile corecte în tot ceea ce fac.

Trebuie să se rețină că până la vârsta de 9 ani, copilul și-a format o anumită atitudine asupra folosirii toxicelor. Sunt recomandate următoarele sfaturi în educarea copiilor pentru a evita consumul de toxice:

- oferirea unui model pozitiv de viață. Ca părinte, există o mare responsabilitate în felul cum este educat copilul, consumul în prezența acestuia a alcoolului, țigărilor sau eventual al drogurilor, pot influența negativ opțiunile viitoare ale acestuia. Dacă unul dintre părinți sau ambii părinți au o problemă legată de consumul sau abuzul de toxice, este recomandat ajutorul medical specializat (psihoterapie).
- împărtășirea convingerilor proprii. Este foarte important ca părinții să aibe încredere în alegerile pe care le fac copiii lor, de asemenea părinții nu trebuie să contrazică convingerile acestora. De multe ori există o anumită influență a părinților asupra tuturor activităților adolescentului. Părinții pot utiliza diferite metode prin intermediul cărora pot să explice copiilor pericolul și consecințele utilizării toxicelor.
- implicarea activă în educarea copilului. Păstrarea unei legături emoționale apropiată cu copilul este destul de dificilă la vârsta adolescenței când aceștia doresc mai multă independență și intimitate. Este important ca orice părinte să cunoască prietenii din anturajul copilului și de asemenea cum își petrece acesta timpul liber. Stabilirea unui orar adecvat și petrecerea timpului liber în familie, este o opțiune atunci când se dorește supravegherea indirectă a copiilor. Părinții trebuie să îi îngăduie copilului să se implice în activitățile familiale și de asemenea să se țină cont și de părerea acestuia în anumite stabilirea anumitor decizii care privesc întreaga familie.

- perseverența și corectitudinea față de copil. Extremele în educația copilului (toleranța mare, respectiv pedepse prea aspre), pot crește riscul de consum și abuz de toxice în viitor. Nu sunt recomandate pedepsele fizice sau psihice ci mai degrabă trebuie găsite alte alternative în pedepsirea copiilor (implicarea în atribuțiile casnice, cititul suplimentar). De asemenea, atunci când este necesar, trebuie răsplătite și laudate anumite realizări școlare sau extrașcolare.

- încurajarea anumitor activități. Părinții trebuie să-și încurajeze copiii în desfășurarea anumitor activități precum, sportul, activitățile religioase, cercurile de studiu sau cercurile artistice. Acest lucru crește încrederea în sine și îi face pe copii să se simtă utili și de asemenea să folosească cât mai util timpul liber.

- oferirea tuturor informațiilor necesare. Orice părinte trebuie să se informeze personal asupra riscurilor utilizării toxicelor și nu trebuie să țină cont de eventualele informații eronate oferite de anumite persoane mai puțin competente. De asemenea, părinții nu trebuie să compare experiența proprie cu cea a copilului sau, deoarece fiecare individ este unic în felul său. Orice părinte care suspicionează utilizarea toxicelor în rândul copilului său, trebuie să apeleze la ajutor specializat, nefiind indicat ca acesta să rezolve singur problema, deoarece în cazul în care există un abuz de toxice, fie el acut sau cronic, este necesar tratamentul specializat (dezintoxicare și psihoterapie). Părinții trebuie să cunoască și semnele fizice sau psihice care apar în abuzul de toxice, pentru a evita în timp util posibilele complicații (tulburări de dezvoltare psihosomatică, tulburări psihiatrice, intoxicații acute cu comă și deces).

În cazul în care se suspicionează consumul sau abuzul de toxice în rândul adolescenților, trebuie să se ofere o importanță mare tuturor semnelor și simptomelor care pot apărea înaintea stabilirii unui consult de specialitate. Acest lucru va ușura diagnosticul specialiștilor.

Specialiștii care pot diagnostica și trata abuzul și dependența de substanțe toxice, sunt:

- medicul de familie
- medicul generalist
- medicul de medicina internă
- medicul pediatru
- psihologul
- medicul psihiatru
- asistentul social specializat în abordarea adolescenților care fac abuz de substanțe toxice.

În cazul în care medicul suspicionează un eventual abuz de toxice al adolescentului, anamneza și examenul fizic general au o importanță mare în stabilirea diagnosticului. Întrebările legate de atitudinea adolescentului față de alcool sau droguri, comportamentul

inadecvat al acestuia sau evidențierea unui istoric pozitiv pentru utilizarea toxicelor, sunt parte a anamnezei și pot evidenția anumite semne caracteristice abuzului sau dependenței de toxice. Adolescentul și familia acestuia au dreptul la intimitate și confidențialitate privind informațiile oferite medicului.

Testele de toxicologie (analiza sangelui, urinii, părului) nu sunt folosite în mod curent în stabilirea diagnosticului. Aceste teste nu se pot efectua fără acordul părinților, deseori sunt realizate la cererea acestora. Cu toate acestea nu este suficient consimțământul părinților, fiind necesară de asemenea și suspiciunea medicală sau legală a testării toxicologice.

Deoarece unele afecțiuni psihiatrice precum sindromul de hipereactivitate asociat cu deficit de atenție, depresia, sindromul disritmic, tulburările anxios depresive și tulburările de stres posttraumatic, sunt frecvente în rândul adolescenților cu abuz de substanțe toxice (droguri), este necesară și o evaluare corespunzătoare psihiatrică. Prezența unor astfel de afecțiuni fac tratamentul mult mai dificil, deoarece deseori este necesar și un tratament specific pentru sindroamele psihiatrice asociate.

Discuțiile pe tema drogurilor trebuie inițiate și continuate pe parcursul vizitelor regulate la medicul de familie, astfel încât să se poată diagnostica la timp un eventual abuz. Profilaxia la vârste cât mai mici este extrem de utilă, deoarece majoritatea adolescenților încep consumul toxicelor la aceste vârste. Medicul de familie are obligația să recomande tratamentul de specialitate și părinților care consumă diferite toxice. Cu cât tratamentul este inițiat mai precoce în rândul părinților consumatori de toxice, cu atât riscul că și copiii acestora să devină dependenți este mai mic.

În cazul în care există un consum regulat de toxice la un adolescent, este necesar tratamentul medical specializat. Acest stadiu este caracteristic adolescenților cu diferite probleme de ordin emoțional astfel că în aceste situații trebuie caută cauza pentru a trata corect abuzul, recomandându-se înscrierea într-un program al unui centru specializat în tratamentul adolescenților cu astfel de probleme. Se recomandă asocierea psihoterapiei individuală și de grup, precum și găsirea unor activități care să întărească respectul de sine și care să-i ocupe acestuia timpul liber.

Bibliografie:

www.copilul.ro

www.drognet.md

www.sfaturimedicale.ro

www.sfatulmedicului.ro

Comportamente evazioniste

Prof. Damian Valentin-Teodor, Liceul cu Program Sportiv Vaslui

Copiii pot reacționa neașteptat la situații concrete de viață. Reacțiile negative se structurează pe mai multe niveluri, ele fiind însă reacții predominant afective și subiective. Copilul adoptă de multe ori comportamente inadecvate în relațiile cu ceilalți, precum și în atitudinea față de sine însuși. Ne vom opri asupra unor asemenea conduite și anume: egosimul, negativismul, răsfățul, încăpățânarea, minciuna, furtul, fuga de acasă sau de la școală.

Egoismul – este dragostea exagerată de sine. Egoistul raportează totul la sine și acest lucru duce la izolarea lui față de ceilalți. Egoismul nu este ceva înnăscut, permanent și nemodificabil, fiind de cele mai multe ori un efect al răsfățului. Când un copil are înclinații spre egoism, părinții trebuie să fie atenți, trebuie să-l educe în direcția respectului pentru oameni, renunțând la comportarea greșită de a se supune dorințelor imediate ale copilului.

Negativismul, neascultarea, nesupunerea – aceste trăsături strâns legate între ele se manifestă prin refuzul sau rezistența opusă în fața cerințelor externe. Cauzele care pot sta la baza acestor manifestări sunt: exigența irațională sau lipsa de autoritate, răsfățul, neînțelegerea necesității respectării unor cerințe. Trebuie să facem distincție între nesupunere, neascultare pasivă provocate de inerție, de o fire visătoare sau uitarea unor cerințe și nesupunerea activă izvorâtă din revoltă, din dorința de a nu se supune. Avem nesupunere parțială (față de un profesor, un părinte) și nesupunere globală, ceea ce duce la grave devieri de comportament. În astfel de situații vina aparține ambelor părți implicate. Descoperind erorile făcute, putem negocia noi reguli de comportament. Este importantă consecvența în aplicarea regulilor respective.

Răsfățul – este un factor negativ în dezvoltarea copilului. Deși se confundă, de multe ori, cu *alintarea*, există însă deosebiri între ele. Oricărui copil îi place să fie alintat. Dacă alintarea este exagerată, trecându-se peste limita normalului, se ajunge la faza anormală de răsfăț. Răsfățatul, cu de la sine putere, își permite multe gesturi nepermise la vârsta lui. Părinții pot remedia defectul răsfățului înainte ca acesta să se transforme în egoism.

Încăpățânarea – Un copil este etichetat ca fiind încăpățânat dacă persistă cu îndârjire într-o atitudine negativă față de o obligație impusă de adulți. Ea este o comportare negativă și nu trebuie confundată cu *ambitiția*. Ambitiția este un sentiment constructiv, care poate deveni creator. Încăpățânarea este un defect, nu o calitate. Dojenirea pe un ton calm și fără să fie însoțită de amenințări fără rost este eficientă. Cearta și morala făcute unui copil încăpățânat nu trebuie să se desfășoare în public. E de preferat ca discuția să se facă mai târziu, când criza de încăpățânare a trecut și se poate discuta liniștit cu copilul. Când copilul și-a recunoscut vina și promite că nu va mai face, ne putem declara mulțumiți ca părinți.

Minciuna – este o conduită de eschivare, în general destinată să evite o mustrare. De multe ori, în mod inconștient, părinții își învață propriii copii să mintă, prin promisiunile zilnice care nu sunt îndeplinite. Dacă un copil va fi pus să mintă că unul dintre părinți nu este acasă, atunci când e căutat de o persoană nedorită, greșeala va fi dublă, el va fi învățat să mintă și este învățat că poate trece peste obligațiile sociale recurgând la minciună. Copiii nu sunt naivi, proști, orbi sau surzi. Pe măsură ce se dezvoltă psihic, ei vor să știe totul și sunt de preferat discuțiile oneste, pe înțelesul lor, fără a ambala realitatea în minciuni. Factori care pot cauza minciuna la copii:

- părinții așteaptă prea multe de la ei
- lipsa unei explicații plauzibile pentru un anumit comportament
- lipsa unei educații consistente
- lipsa de atenție acordată de covârșnici sau adulți
- teama, frica de pedeapsă
- dorința de autoafirmare.

Minciuna poate fi, de asemenea, o manifestare tipică a tendinței de supraapreciere. Unii copii mint din dorința de a-i acoperi pe alți copii („onoare”). Orice vină ascunsă prin minciună trebuie sancționată, astfel încât să înțeleagă că vina se agravează mințind; sinceritatea reduce vina și pedeapsa. Din educație trebuie eliminate procedeele care induc teamă în legătură cu recunoașterea greșelii. La baza tratării individuale e necesar să stea încrederea în copil.

Furtul – semnifică însușirea unor bunuri care nu le aparțin, nerespectând proprietatea altcuiva. Factorii care pot determina astfel de comportament:

- presiuni din partea prietenilor, în al căror grup doresc să se integreze
- respect de sine scăzut
- lipsa unor prieteni pe care, prin astfel de comportament, îi poate “cumpăra”
- existența și a altor probleme comportamentale (minciuna, chiulul etc.)
- tentația pentru un obiect

- lipsa unei educații raționale
- o educare de acoperire a furtului
- exemple negative.

Există mai multe tipuri de furt:

- a) Furtul delincvent – reflectă dorința de a avea un obiect, nu se mai teme de nimic pentru a obține ceea ce își dorește.
- b) Furtul nevrotic – se caracterizează prin absurditatea sa aparentă; obiectul nu are importanță, hoțul dăruindu-l sau aruncându-l fără regret.
- c) Furtul caracterial – se datorează unei agresivități legate mai mult de actualitate, el fiind un protest față de o persoană care nu-i acordă suficientă atenție, care-i provoacă suferință și pe care copilul încearcă să se răzbune.

Furtul se combină cu minciuna. Părinții trebuie să se intereseze îndeaproape de prietenii copilului și să nu încurajeze nici o manifestare opusă cinstei. Copilul este învățat de mic să respecte bunurile proprii, să protejeze proprietatea altora, să realizeze totul prin forțe proprii, prin resurse interioare. Sunt principii care nu suportă negocierea.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bellu-Bengescu, Cristian; Neacșu, Ioan; Alexeanu-Buttu, Marinela; Simache, Daniela; Nica, Mariana – „Ghidul voluntarului”, Editura Semne, București, 2003;
2. Botiș, Adina; Tarău, Anca – „Disciplinarea pozitivă”, Editura ASCR, Cluj Napoca, 2004;
3. Ciofu, Carmen – „Interacțiunea părinți –copii”, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989;
4. Cosmovici, Andrei – „Psihologie școlară”, Editura Polirom, Iași, 2000;

Care sunt cerințele unei lecții de matematică moderne?

Prof. Garabet Diana Monica, Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui

Indiferent de tip, lecția de matematică, pentru a fi o lecție modernă și adecvată învățământului formativ, trebuie să corespundă următoarelor caracteristici:

- să fie axată pe obiective și, în final, pe formare de competențe;
- să fie centrată pe elevi: activitatea profesorului în cadrul lecției constituie de regulă 30%, iar activitatea elevilor 70% din timpul ei;
- să reflecte o materie de studiu rațional selectată de către profesor;
- să fie axată pe metode optime de predare-învățare-evaluare, corelate cu mijloace eficiente de învățămînt;
- să fie axată pe un parteneriat de tipul profesor-elev, elev-elev, elev-profesor;
- să fie fundamentată pe realizarea triadelor:
 - a) cunoștințe – capacități/deprinderi – atitudini;
 - b) predare-învățare-evaluare;
- să fie bazată pe diversitatea formelor, metodelor și tehnicilor de evaluare aplicate în cadrul lecției.

Modul de proiectare didactică tradițională este axat pe obiective, metodologii și evaluări într-o logică proprie „învățămîntul informativ”, care supralicitează predarea, transmiterea de cunoștințe, și evaluări într-o logică proprie „învățămîntul informativ”, care supralicitează predarea, transmiterea de cunoștințe, dirijarea și unilaterizarea procesului de formare a elevilor. Astfel predarea-învățarea-evaluarea, inclusiv la matematică, se realizează tradițional la nivelul unor formule care fărâmițează stuctura unitară a cursului la disciplina școlară respectivă. Fărâmițarea o realizează profesorul, organizând studiul matematicii pe secvențe. În conformitate cu metodologia de predare-învățare-evaluare propusă în manualul de matematică, profesorul divizează materia de studiu la capitolul respectiv pe secvențe mici (paragrafe, secvențe ale manualului). De regulă, la o oră de matematică se studiază o mică secvență (un paragraf) din materia de studiu a capitolului respectiv. Acest mod de organizare a procesului educațional la matematică are următoarele dezavantaje:

- axarea pe conținuturi standardizate, statice;
- predominanța conținuturilor de tip informativ;
- învățarea în progresie liniară prin stăpânirea informațiilor acumulate în cadrul studiului secvenței respective;
- orientarea evaluării preponderent spre determinarea neajunsurilor în baza informației memorate;
- fărâmițarea cursului de matematică pe secvențe mici și excluderea, în acest mod, a integrității acestuia în cadrul predării-învățării-evaluării tradiționale a matematicii;
- reducerea rezolvării de probleme la aplicarea de algoritmi.

Procesul educațional modern se axează pe o nouă paradigmă didactică, numită structural-cognitivă, fundamentată pe aplicarea unor modalități de selectare și organizare a obiectivelor și conținuturilor conform principiului „nu mult, ci bine”; important este nu doar ce anume, dar cât de bine, când și de ce se învață, la ce va servi mai târziu ceea ce s-a învățat la școală. Sensul major al referințelor actuale în predarea-învățarea matematicii constă în deplasarea accentului de pe predarea de informații pe formarea de capacități mintale și atitudini prin intermediul unor cunoștințe funcționale, adică pe formarea de competențe. Astfel accentul se deplasează de pe transmiterea de informații de către profesor pe dobândirea de către elevi a cunoștințelor, formarea capacităților și aptitudinilor și, în final, pe formarea de competențe, fiind ghidați de către profesor în aceste activități. În acest context ar putea fi eficient realizarea unui sistem de predare-învățare-evaluare pe module la matematică în învățământul liceal. Un modul poate să reprezinte unul, mai multe capitole ale manualului respectiv de matematică sau compartimente ale matematicii (modulul Algebra, modulul Geometria, modulul Analiza matematică, modulul Combinatorica, modulul Elemente de statistică matematică etc.) determinate de către curriculumul școlar la matematică. Prin prisma proiectării didactice modulare la matematică propunem următorul sistem de lecții, clasificare realizată după modul (forma) de organizare a activităților în cadrul lecției:

- I. Lecție-prelegere.
- II. Lecție-rezolvare de exerciții și probleme simple.
- III. Lecție-seminar.
- IV. Lecție-practică (rezolvări de exerciții și probleme mai complicate, lucrări de laborator, practice sau grafice, excursii didactice, lecții integrative (de exemplu, lecție mixtă de matematică și chimie, matematică și geografie, matematică și informatică etc.) ș.a.).
- V. Lecție-consultație.
- VI. Lecție-evaluare (testare, colocviu, probă de evaluare, susținerea proiectelor etc.)

În cadrul acestui sistem de lecții predarea-învățarea-evaluarea matematicii se efectuează pe module. Dacă, de exemplu, la un modul (capitol, câteva capitole) s-au repartizat 30 ore, atunci ele pot fi divizate pe tipurile de lecții, indicate mai sus, astfel:

- I. 5-6 ore, în cadrul cărora se realizează predarea-învățarea materiei teoretice a modulului;
- II. 1-2 ore, destinate rezolvării unor probleme și exerciții simple prin care se exemplifică materia teoretică expusă la prelegeri;
- III. 2-3 ore, în cadrul cărora în formă de seminar teoretic se abordează și se sistematizează materia teoretică studiată;
- IV. 17-18 ore, care au scopul rezolvării unor probleme și exerciții mai complicate la matematică și formării capacităților de utilizare în diferite contexte, inclusiv în cotidian, a materiei studiate.

Eficiente din multe puncte de vedere ar putea fi lecțiile integrative duble realizate concomitent de către doi profesori – profesorul de matematică, care dezvăluie aspectul matematic al materiei studiate și profesorul de altă disciplină (de exemplu, de fizică, de chimie, de biologie, de istorie etc.), care confirmă eficiența aplicațiilor acestei materii în domeniul respectiv.

V. 1-2 ore, pe parcursul cărora profesorul va răspunde la întrebările elevilor privind modulul studiat și va determina ce n-au înțeles și n-au însușit elevii. În funcție de cele realizate în cadrul lecției-consultație profesorul va decide dacă mai este necesar de a mai repartiza câteva ore pentru a aprofunda sau completa cele studiate sau se poate realiza evaluarea finală la acest modul.

VI. 1-2 ore pentru evaluarea finală, care vor demonstra nivelul de atingere a obiectivelor, preconizate pentru modulul respectiv.

Fiecare dintre tipurile de lecții I-VI își are structura sa specifică care, în fond, corelează cu denumirea tipului de lecție.

Predarea-învățarea-evaluarea matematicii în liceu pe module ar implica următoarele avantaje:

- excluderea fărâmițării materiei de studii și realizarea integrității cursului de matematică;
- posibilitatea elevilor de a înțelege și conștientiza în ansamblu modulul studiat;
- aplicarea tehnologiilor educaționale moderne, tehnologii centrate pe colaborarea dintre cel ce predă (profesorul) și cel ce învață, descoperă, dobândește noul (elevul);
- realizarea eficientă a interdisciplinarității în cadrul învățământului liceal;
- majorarea posibilităților de evidențiere a aplicabilității matematicii în diverse domenii, inclusiv în viața cotidiană;

- preconizarea procesului de învățare ca o spirală care se tot extinde, având conținut integru, adâncime și lărgime;
- orientarea evaluării spre competențe finale și spre aprecierea succeselor;
- elaborarea și realizarea unor obiective centrate pe formarea de competențe;
- pregătirea liceenilor pentru sistemul universitar de studiere a matematicii.

Sportul pentru toți

Prof. Săvescu Carmen-Anghelina, Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui

De-a lungul anilor sistemul de învățământ, a parcurs într-un ritm alert un program amplu de restructurare, numit să-l compatibilizeze cu exigențele sistemului educațional și de formare profesională.

După cum se știe trăim într-o perioadă de timp în care suntem martorii unor profunde modificări și transformări în toate domeniile, dar în special în cel social, economic și tehnic.

Una din alarmantele repercursiuni a creșterii gradului de confort și civilizație, o constituie reducerea efortului fizic, limitarea tot mai accentuată a mișcării.

Educația prin sport are un rol educativ, de noi depinde orientarea adolescenților de a face sport de performanță în asociații sau cluburi sportive, fie de a face sport pe "cont propriu".

Astăzi, în întreaga lume, sportul pentru toți a devenit un fenomen social cu caracter universal, o realitate contemporană de o mare importanță și complexitate datorită funcțiilor, valorilor și locului pe care îl ocupă în viața socială. "Acest tip de sport poate fi considerat mijloc de profilaxie socială contra agitației, zgomotului, sedentarismului și în același timp ca o zonă importantă a culturii de masă" (Budevici A.).

Inițiativele sportului pentru toți au ca scop maximizarea accesului și a participării la forme adecvate de activitate fizică. Accentul se pune pe participarea și pe includerea tuturor grupurilor în societate, indiferent de sex, vârstă, abilități sau rasă. Activitățile specifice sportului pentru toți sunt elemente structurale ale timpului liber.

Obișnuirea elevilor cu practicarea sistematică a exercițiilor fizice și a mișcării în afara școlii înseamnă modelare, conștientizare și participare activă. Trebuie încurajat dezvoltarea sportului pentru toți. Nouă părinților, educatorilor ne revine sarcina de a conștientiza copiii, elevii noștri, de la cea mai fragedă vârstă de valorile activităților fizice sportive și rolul acestora în asigurarea unei vieți liniștite.

Sportul este ingredientul minune al unei vieți sănătoase, lungi și de bună calitate. Sportul ajută la prevenirea tuturor bolilor fizice, dar și psihice. El trebuie practicat începând

cu cele mai fragede vârste și de aceea trebuie să ne educăm copiii în așa fel încât să iubească și să practice sportul.

Pe lângă avantajele oferite de către epoca modernă, ea ne-a mai adus și o groază de dezavantaje. Iar unul dintre acestea este faptul că majoritatea copiilor renunță la orice fel de jocuri și activitate fizică în aer liber, în favoarea timpului petrecut în fața calculatorului. Iar toată această inactivitate nu face decât să împiedice o creștere armonioasă a copiilor și să obosească mai mult, aducând incomparabil mai puține beneficii decât ar aduce mișcarea în aer liber.

Deci, chiar dacă avem un copil cu o fire nu foarte sportivă, nu-l lasa să își petreacă timpul în casă sau în fața televizorului sau a calculatorului. E de datoria noastră să-i scoatem afară și să facem împreună multe plimbări prin parc sau excursii. Timiditatea, spiritul mai retras, incapacitatea de a-și face cu ușurință prieteni pot fi tratate dacă vom duce copiii să practice un sport de grup precum fotbal, volei, baschet sau handbal. Sportul face ca, copiii noștri să fie mult mai disciplinați, mai echilibrați, mai încrezători în propriile forțe și chiar mai eficienți la școală.

Sistemul imunitar va fi foarte întărit și nu se vor mai îmbolnăvi la fel de des. În plus, vor aplica și vor învăța ce este corectitudinea și respectul față de ceilalți și față de muncă.

Lirica argheziană, expresie a scindării ființei

Mardare Alina, Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui

La o scurtă trecere în revistă a coordonatelor universului poetic arghezian, se observă că există anumiți itemi de interes general precum definirea rolului creatorului și al creației, poezia cunoașterii, aspecte sociale, poezia pentru copii/poezia ca joc, poezia iubirii.

Poezia de inspirație religioasă vădește o conștiință oscilantă, pendulând între două posibilități: *a crede și a tăgădui*. Posibilitatea de a tăgădui exprimă, de cele mai multe ori, nesiguranța sufletului care se vrea liniștit. Nu se poate vorbi, propriu zis, despre necredință; mai degrabă despre neputința celui care trăiește suferința de a i se fi luat harul – ceea ce nu are cauză, ceea ce nu se explică, ceea ce nu se cunoaște, ceea ce nu se poate pipăi – devine chinuitoare. Chiar lipsa de har nu i se înfățișează acum poetului ca un fapt normal, dar ca o neputință a lui însuși: el n-a meritat harul pentru că nu face parte dintre cei aleși.”¹ Poetul trăiește un chin continuu, simțindu-se căzut din grațiile divine și exclus din planul dumnezeiesc.

Răsturnarea ordinii firești este exprimată, pe de altă parte, și în filozofie, în afirmația lui Nietzsche, conform căreia adevărul și Dumnezeu nu există. Gravitatea afirmației ar putea transforma total devenirea interioară a omului. Trebuie să recunoaștem că această idee are aderență doar la formația interioară a omului modern, și nici atunci în toate situațiile. Sensul așa zisei morți a lui Dumnezeu îl relevă Pr. Serafim Rose: „Omul și-a pierdut credința în Dumnezeu și în Adevărul dumnezeiesc care îl susținea odinioară; apostazierea la lumesc, caracteristică pentru epoca modernă încă de la începuturile ei, devine la Nietzsche conștiința de sine și găsește cuvinte pentru a se exprima. "Dumnezeu este mort": adică "ne-am pierdut credința în Dumnezeu"; "adevărul nu există": adică "am devenit nesiguri de tot ceea ce este divin și absolut.””² Teatrul modern dezvoltă această idee. Însă poezia românească de inspirație religioasă este departe de a prelua ideea morții lui Dumnezeu. Poezia religioasă

¹ Manolescu, Nicolae, op. cit, p.81

² Art. *Războiul cu Dumnezeu*, de Pr. Serafim Rose, <http://www.crestinortodox.ro/credinta/razboiul-dumnezeu-139579.html>

argheziană, o poezie a contestării, cere *dovada* pentru ca astfel omul să-și găsească rostul în lume. Poet cu educație monastică, Arghezi nu este un mistic, ci un căutător al certitudinii.

Încadrarea poeziei lui în categoria modernistă este, totuși, ușor primejdioasă. Căci dacă poetul întreține această idee prin unele aspecte, prin altele o contrazice, făcând astfel imposibilă încadrarea liricii sale într-o singură orientare. „Echivocul multor formulări” – susține Mircea Scarlat – „fac riscantă orice încercare de sinteză. Din acest motiv, afirmațiile având caracter mai general implică pericolul permanent de a fi contrazise de exemple din poemele autorului.”³ Aceeași idee o susține Lăcrămioara Petrescu, conform căreia Arghezi este un „spirit iconoclast, neîncadrabil, mereu «în răspăr»”⁴, iar poezia lui surprinde mereu prin îmbinarea unor aspecte dintre cele mai diverse.

În poezia *Psalmilor* găsim, după Lovinescu, „setea de divin, neliniștea în privința existenței lui și nevoia de certitudini materiale.”⁵ „Patetica luptă pentru certitudine”, cum o numește criticul, relevă profunzimea sufletului dornic de depășire a sinelui pe care poetul îl crede a fi inferior. Ceea ce face mai dramatică această luptă este Dumnezeu rămâne ascuns: nicio dovadă nu se relevă conștiinței însetate de dumnezeire, altfel spus, discursul se pierde în eter, pentru ca mai târziu poetul să revină cu un altul, pe o tonalitate schimbată și imaginând alte ipoteze, alte strategii de a înțelege. Căci, după spusele lui Nicolae Balotă, „psalmii arghezieni sunt monologuri ale celui-ce-glăsuiește-în-pustiu. [...]. Nici un răspuns din marele gol. Monologul nu ajunge niciodată să devină dialog.”⁶

Lipsa răspunsului provoacă deseori îndârjirea poetului. Depășește faza dorinței de cunoaștere și scrutează împrejurimile în așteptare și încordare: „Te drămuiesc în zgomot și tăcere/ Și te pândesc în timp, ca pe vânat.” (*Psalm – Te drămuiesc în zgomot și tăcere*). Este coplesit de nesiguranță: „Pari când a fi, pari când că nu mai ești”; oscilația este semnul necredinței, ce generează sentimentul vinovăției. Cu toate acestea, depășește barierele relației tipic creștine: „Rămân cu tine să mă mai măsoar.” Și, în final, apare bine știuta nevoie a dovezii: „Vreau să te pipăi și să urlu: «Este!».” Nu punem în discuție faptul că poetul se vrea o forță măsurabilă cu Dumnezeu, însă este, cu siguranță, un răzvrătit – în toți *Psalmii* – prin modul de gândire: „În blidul meu, ca și în cugetare/ Deprins-am gustul otrăvit și tare.” (*Psalm – Sunt vinovat că am râvnit*), prin atitudine: „Țepos și aspru-n îndârjire” (*Psalm – Tare sunt singur...*), „În recea mea-ncruntată suferință” (*Psalm – Nu-ți cer un lucru...*), „sî te ucid?” (*Psalm – Te drămuiesc...*), prin imaginație chiar: „te scrutez în

³ Scarlat, Mircea, op. cit, p. 127-128

⁴ Petrescu, Lăcrămioara, *Discursul liric*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 2001, p. 171

⁵ Lovinescu, Eugen, op. cit, p. 147

⁶ Balotă, Nicolae, *Opera lui Tudor Arghezi*, Editura Eminescu, București, 1979, p. 149

albul tău veșmânt”, „Te caut mut, te-nchipui, te gândesc” (*Psalm – Ruga mea e fără cuvinte*). Atitudinea față de divinitate este adeseori ireverențioasă, așa cum rezultă din aceste observații, însă ea traduce stăruința poetului în față ideii de fericire absolută, pe care o poate atinge primind supremul dar – dovada.

Motivul rugăciunii relevă, totuși, opusul acestei atitudini lipsite de considerație. Tonul familiar, afectiv, implică recurența acestui motiv: „Trimite, Doamne, semnul depărtării/ Din când în când, câte un pui de înger” (*Psalm – Tare sunt singur...*), „Doar mie, Domnul, veșnicul și bunul,/ Nu mi-a trimis, de când mă rog, niciunul...” (*Psalm – Nu-ți cer un lucru prea cu neputință*). Alteori, motivul rugăciunii traduce o stare greu de definit, paradoxală: „Ruga mea e fără cuvinte.”, „Nu-ți cer nimic.”, „Ard către tine-ncet, ca un tăciune” (*Psalm – Ruga mea e fără cuvinte*); el devine, în acest context, combustie interioară neputincioasă – pentru că, dacă putem specula faptul că Dumnezeu nu-i oferă dovada, la fel de bine putem presupune că poetul, în nerăbdarea și freamătul lui interioare, nu le observă, trece pe lângă ele. Așa cum susține Lăcrămioara Petrescu, „timbrul tulburător, sfâșietoarele interogații fără răspuns fac în totul mărturia unui spirit torturat și condamnat dramatic, la perpetuarea acestei stări de «iovie».”⁷ *Psalmii* devin astfel expresia unui dramatism interior intens, care îl lasă pe poet fără resurse.

Imaginea divinității în *Psalmii* arghezieni este, desigur, una a perfecțiunii, îmbogățită deseori cu detalii neobișnuite, rezultate din imaginația poetului și din modul lui de a înțelege ceea ce nu se arată. Toate detaliile se leagă de **motivul dispariției** lui Dumnezeu, care cu siguranță nu a murit pentru poet, dar s-a retras undeva și „își contemplă cu un ochi estet creația.”⁸ Ca suport al propriului chin interior, poetul imaginează pentru a compensa. Pentru că nu îl știe „decât din presimțire”, poetul trece de la dorința siguranței (pe care o oferă forma concretă, în general): „vreau să te pipăi” (*Psalm – Te drămuiesc...*) la detaliu. Dumnezeu apare astfel în „alb veșmânt” (*Psalm – Ruga mea...*), „Sfinții-au lăsat cuvânt că te-au văzut/ Și că purtai toiag și barbă”, „Întotdeauna-n haine de-mpărat”, „Ești ca un gând, și ești și nici nu ești” (*Psalm – Pentru că n-a putut...*). De ce imaginează poetul cu atâta febrilitate? Fără îndoială, pentru că „se trage din spița filosofică a lui Toma Necredinciosul, primul esențialist creștin.”⁹

Motivul căutării este, de asemenea, recurent în *Psalmii*; de fapt, el constituie centrul de interes al fiecărui psalm în parte, deoarece toate atitudinile poetului față de divinitate

⁷ Petrescu, Lăcrămioara, op. cit, p.183

⁸ Simion, Eugen, Scriitorii români de azi, vol. II, Editura Cartea Românească, București, 1976, p. 33

⁹ Simion, Eugen, op.cit, p.34

urmăresc dovada, semnul divin. „Infirmând dictonul biblic” – nota Mircea Scarlat – „Arghezi cutează să creadă cercetând.”¹⁰ Întrebându-se cine este Dumnezeu, poetul îi suplinește uneori absența, construindu-i o imagine metaforică. În *Psalm (Te drămuiesc...)*, poetul îl „vânează”, ceea ce presupune răsturnarea raporturilor; Dumnezeu este imaginat ca „șoim”, ce simbolizează¹¹ principiul ceresc, forța și frumusețea sau principiul solar. Căutarea poetului are un temei solid; el conferă sens existenței și pentru el se lasă sfârtecat de sentimente contradictorii. În *Psalm (Nu-ți cer un lucru...)*, poetul vrea un înger ca răspuns la căutări și rugăciune. Indiscutabil, îngerul reprezintă puritatea, dar și intermedierea între om și divinitate. În absența divinității, îngerii îndeplinesc funcția de ajutor și veghe asupra lumii.¹² În *Psalm (Ruga mea e fără cuvinte)*, poetul așteaptă „o ivire de cristal”, o formă inefabilă; aceeași formă ce se lasă greu așteptată o vrea și în *Psalm (Pentru că n-a putut să te-nțeleagă)*: „Între puțină și-ntre amintire.”

Fără îndoială că *Psalmii* arghezieni constituie una dintre cele mai complexe forme ale literaturii românești de inspirație religioasă. Pe aceeași linie deschisă de *Psalmii* lui Dosoftei, *Psalmii* lui Arghezi suferă, din punct de vedere al formei „distorsiuni importante, atâta vreme cât «lumina» divină este pusă în cauză, cercetată, invocată, certată, iar nu doar idolatrizată, ca în *Psaltirea* originală.”¹³ Iar ca stare interioară, ei reprezintă „mărturia unei stări agonice: a luptei interioare, în căutarea lui Dumnezeu, pe calea certitudinii materiale sau a revelației.”¹⁴ Dramatismul interior particularizează această poezie unică în literatura română prin reinterpretarea relației dintre om și Creatorul său, care este pusă într-o lumină nouă. Poetul iese din tipar și impune o ordine contrară, neașteptată. El însuși pare a se recunoaște cinic și arogant voind să răstoarne pe Dumnezeu, să îl doboare, să îl vâneze. Este o luptă crâncenă, opoziția poetului traducând nu dorința de a câștiga, ci mai degrabă confirmarea adevărilor deja știute sau obținerea permisiunii pentru aflarea altelor noi. Discursul de pe parcursul Psalmilor este persuasiv, căutând argumente dintre cele mai diverse pentru a determina deschiderea cerurilor către lume.

Însă nu numai *Psalmii* relevă conștiința problematică și dramatismul trăirilor. Tangențial, și alte poezii sunt marcate de prezența elementelor de natură religioasă, cu anumite semnificații simbolice. *Cântec de boală* reflectă aceeași suferință fără leac; Dumnezeu l-a înzestrat cu har: „Domnul, Dumnezeul mare/ Mi-a umplut două pahare/ Din

¹⁰ Scarlat, Mircea, op. cit, p. 173

¹¹ Cf. Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 907

¹² Chevalier, Jean, Gheerbrant, Alain, op.cit, p. 486

¹³ Petrescu, Lăcrămioara, op.cit, p.188

¹⁴ Cioculescu, Șerban, *Argheziana*, Editura Eminescu, București, 1985, p. 65

cerescul lui rachiu/ Scos din lună cu burghiu.” Deci poetul devine conștient că este *printre cei aleși*, însă resimte acest har ca pe o zbatere lăuntrică, generatoare de suferință. Plasticitatea imaginilor au rolul de a coborî secvența în cotidian; Domnul îi vorbește, scoate „cerescul lui rachiu” din lună, ca un meșter, cu burghiul, lăsând să cadă în pahare, ca din întâmplare, un drob de har. Omul devine confuz, afectat ca de un drog prea puternic, purtând harul cu greu: „Și de sfânta băătură/ Mă ia cu frig și căldură.” În plus, întreaga ființă resimte harul ca pe o răsturnare nefirească a stării de liniște fizice și interioare: „Carnea n-ar fi mai bolnavă/ dac-aș fi băut otravă.” În poezia *Cântec mut*, este creionată o atmosferă în care cerescul coboară pe pământ ca să ia sufletul omului a cărui existență se sfârșește în chinuri. Tema **morții** este percepută ca o răsplată; poetul empatizează cu omul prigonit toată viața de chinul propriilor fapte. Toată deznădejdea vieții trăite în van este compensată prin coborârea lui Dumnezeu împreună cu îngerii la patul celui bolnav, ca într-o hierofanie; compensația vine din clipa în care „Scara din cereasca-mpărăție/ Scoboară în infirmerie,/ Pe trepte de cleștar.” O altă creație structurată pe tema morții este *De-a v-ați ascuns*. Moartea este percepută aici ca joc. Tonalitatea ludică și afectivă ascunde fiorul cuvântului nerostit și teama de necunoscutul de dincolo de moarte prin nefirescul unor situații: „Într-o zi piciorul va rămâne greu/ Mâna stângace, ochiul sleit, limba scămoasă.” Rămâne urmașilor, încă nefamiliarizați cu dificultatea vieții – speranța: „Știind că și Lazăr a înviat,/ Voi să nu vă mâhniți, s-așteptați”, amăgită din timp în timp până la alinierea conștiinței cu adevărul dureros: „O să lipsească tata vreo lună./ Apoi o să fie o întârziere,/ Și alta, și pe urmă alta.” Secvențele alegorice se succed pentru a contura o imagine deloc plăcută, a unei realități așteptate și conștientizate, dar pe care fiecare om ar dori-o cât mai departe de el. Imprecația din final dezvăluie regretul față de imposibilitatea depășirii limitei, ce răpește timpul împlinirii sufletești.

Duhovnicească, „poema dramatică a singurătății morale”¹⁵ este expresia fricii de necunoscutul dincolo de care nu poate pătrunde. Sau, chiar dacă pătrunde, nu știe ce semnificație să îi confere: „A bătut în fundul lumii cineva”, „S-a lovit de plopul din grădină”. Lumea din jur a căzut într-o grea paragină: toate „s-au culcat”, „au murit”, „s-au uscat”, „s-au pierdut”, „s-au povârnit”, „a putrezit”; este o lume în care poetul se simte străin și copleșit de temeri. Omul este aici un înstrăinat de sine însuși și de cele sfinte, despre care crede că i se refuză: „S-ar putea să fie cine știe cine/ Care n-a mai fost și care vine.” Finalul este surprinzător prin coborârea sacrului în profan; Dumnezeu nu se găsește în ipostaza lui obișnuită pentru a-și asuma sacrificiul, căci, fugit de pe cruce, caută scăpare de propriul destin

¹⁵ Cioculescu, Șerban, op. cit, p.69

bătănd pe la uși străine: „Am fugit de pe cruce./ Ia-mă-n brațe și ascunde-mă bine.” În poezia *Între două nopți*, două elemente atrag atenția în mod deosebit: sentimentul de încrâncenare al poetului („mi-am împlântat lopata”) și atmosfera exterioară („Afară bătea vântul. Afară era ploaie.”). Înverșunarea omului indică vremuri de restriți sufletești. Neputând accede către înălțimi, își delimitează spațiul trăirilor în jos: Este o conștientizare a imposibilității de depășire a unor limite ce i se refuză. Cu cât sufletul coboară, firea ostenește. Îndepărtându-se de cer, atrage reacția divinității: „Și-n pisc plângea Iisus”. Întoarsă, într-o mișcare circulară, de unde a plecat, conștiința se trezește și își redefinește aspirațiile: „Și am voit atunci să sui și-n pisc să fiu.” Este periplul sinuos al omului care își caută calea, doar că este redefinit față de *Psalmi*, excluzând opoziția și implicând ezitarea. Adresată mamei ca ființa cea mai apropiată de om, mama din poezia *Buna – Vestire* poate fi cel care le știe pe toate, Atotputernicul. Așa cum mama nu are răspunsurile la întrebările lui, tot la fel Dumnezeu nu îi răspunde, așa că discursul rămâne al unui deznădăjduit care își strigă în van neputința de a înțelege angrenajele propriei sorți: „Pânza iar mi se destramă.” Departe de a avea motivația continuării drumului, poetul este în mijlocul unei crize existențiale acute; așteptările lui înșelate de soartă nu consolează sufletul rănit. Fără a-și înțelege destinul, omul irosește timp prețios, trăind și acționând automat; simte că împăcarea este în sine, dar nu o poate găsi: „Am fost vinerea la schi:/ M-am rugat și m-am smerit./ Ce să cred și ce să fac,/ Cu mine ca să mă-mpac?” Dumnezeu nu îl condamnă, dar nici nu îl consolează. Indiferența divinității naște acea frustrare față de propria devenire, iar omul rămâne în continuare singur, căutând în întuneric. Finalul face să se întrezărească o undă de speranță. Buna Vestire poate fi asociată cu salvarea, ieșirea din întuneric.

Poezia religioasă argheziană este, înainte de toate, una a frământărilor sufletești. „Deus absconditus”¹⁶ este caracteristic mai ales poeziei dintre anii 1925-1927; dincolo de această atitudine se găsește o altă percepție asupra religiosului, reprezentat familiar și coborând printre oameni. În ansamblu ei, poezia religioasă întărește ideea că Arghezi este un om al revelației, un ales: „Sufletul meu are o putere care mă înfricoșează. Gândul meu vine de la sine, fără să-l fac. Tot ce împlinesc nu e de la mine, și sunt ca un adormit care trăiește un vis.”¹⁷

¹⁶ Balotă, Nicolae, op.cit, p. 180

¹⁷ Arghezi, Tudor în Balotă, Nicolae, op. cit, p. 198

Problema funcțiilor marketingului

Tanasă Alina, Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui

Suzana Iliea a formulat următoarele abordări ale funcțiilor marketingului:

1. Stabilirea unor relații dinamice și flexibile ale întreprinderii cu mediul extern . Această funcție arată viziune nouă a marketingului asupra raporturilor întreprinderii cu mediul său extern. Potrivit acestei viziuni sau orientări, întreaga activitate a întreprinderii trebuie să se desfășoare în concordanță cu cerințele și dinamica mediului, în speță ale necesităților și dorințelor consumatorilor.
2. Cercetarea pieței, a cumpărătorilor și consumatorilor, a concurenței și a practicilor de marketing. Deoarece marketingul situează în centrul preocupărilor satisfacerea necesităților și a cerințelor consumatorilor, el nu poate fi conceput fără investigarea acestor necesități și a forțelor și structurilor organizatorice ale mediului care influențează. Realizarea acestei funcții urmărește, în primul rând, cercetarea clienților efectivi sau potențiali sub aspectul nevoilor lor de consum, al posibilităților de achiziție (solvabilitate), al comportamentului lor de consum.
3. Selectarea pieței sau piețelor-țintă. Înseamnă alegerea cumpărătorilor și consumatorilor vizați de întreprindere pentru a le satisface necesitățile, dorințele și preferințele. Realizarea acestei funcții permite concentrarea pe clienți și ea trebuie să corespundă obiectivelor, resurselor și experienței întreprinderii.
4. Satisfacerea cât mai bună a nevoilor, dorințelor și preferințelor consumatorilor de pe piața țintă. Această funcție este legată de obiectivul final, de rațiunea activității întreprinderii care practică marketingul. Ea este îndeplinită cu ajutorul mixurilor și programelor de marketing puse la punct și utilizate de întreprindere pe piață.
5. Maximizarea eficienței economice. În primul rând, marketingul trebuie să fie eficient. În al doilea rând, el trebuie să contribuie la obținerea unei eficiențe maxime a întregii activități a întreprinderii. De aceea, această funcție solicită alocarea judicioasă a resurselor, realizarea unei structuri organizatorice optime care să corespundă obiectivelor de marketing și generale ale întreprinderii și optimizarea realizării

proceselor economice, începând cu cercetarea, continuând cu producția, transportul și depozitarea și terminând cu comercializarea.

Cele cinci funcții asigură atât orientarea de marketing a întreprinderii, cât și mijloacele de concretizare a acestei orientări care este satisfacerea consumatorilor, astfel încât să obțină avantaje maxime atât ei, cât și întreprinderea.

Bates și Parkinson consideră că marketingul prezintă patru funcții:

- analiza și prognoza, adică prospectarea pieței;
- dezvoltarea și proiectarea producției;
- influențarea cererii, prin design, publicitate etc.;
- servicii: de distribuție, post-vânzare.

Kelley identifică două categorii de funcții:

- funcții ale macromarketingului care cuprind:
 - funcții tradiționale din care fac parte operațiile de vânzare-cumpărare și distribuția fizică;
 - funcții de sprijin (menționate mai sus);
 - funcții sociale;
- funcții ale micromarketingului, care cuprind:
 - estimarea potențialului organizației;
 - planning-ul și programarea efortului de marketing;
 - organizarea și conducerea activității de marketing;
 - evaluarea și adoptarea efortului de marketing.

Profesorul M.C. Demetrescu susține că la nivelul organizației, marketingul are doar două funcții:

- identificarea și atragerea cererii.
- satisfacerea cererii.

Asemenea abordări vizează esența marketingului, lipsindu-l de specificitate. Mai mult, ele nu permit conturarea contribuției nemijlocite a marketingului la optimizarea proceselor de producție și de vânzare.

Funcțiile marketingului, ca tehnică de abordare a pieței:

Specialiștii americani Joel R. Evans și Barriy Berman consideră următoarele funcții de bază ale marketingului, care, de fapt, determină conținutul activității:

1. Analiza și cercetarea de marketing a mediului firmei, adică:
 - Urmărirea și cercetarea acelor factori externi care pot influența succesul sau eșecul firmei cum sunt: sistemul economic, concurența, furnizori, etc.

2. Analiza consumatorului prin examinarea și evaluarea caracteristicilor acestuia (nevoile, procesele de cumpărare, etc.)
3. Programarea produselor și a producției de bunuri, idei, servicii, care are în vedere: dezvoltarea și apărarea produselor sortimentelor, apărarea poziției mărcii, ambalajului, eliminarea produselor vechi, promovarea noului, etc.
4. Programarea distribuției prin activități ce cuprind: stabilirea canalelor de distribuție, logistica distribuției, depozitarea mărfurilor, transportul, vânzările, etc.
5. Programarea promovării prin acțiuni combinate de reclamă, publicitate, promovare vânzării personale, vânzării prin intermediari, a relației firmei cu publicul, etc.
6. Programarea prețului, adică stabilirea unei politici în domeniul categoriilor de prețuri, a nivelurilor acestora, a termenelor de plată, utilizarea prețului ca factor activ sau pasiv.
7. Responsabilitatea socială. Orice firmă are obligativitatea de a oferi bunuri, servicii și idei sigure, folosibile, corespunzătoare din punct de vedere etic, moral, ecologic.
8. Managementul marketingului – funcții integratoare care se referă la luarea deciziilor privind elaborarea, aplicarea, controlul planurilor/programelor de marketing evaluând implicațiile organizaționale, financiare, umane.

Astfel, Philips și Duncan identificaau trei categorii de funcții ale marketingului:

- funcții cu rol de transfer al titlului de proprietate (cumpărarea și vânzarea);
- funcții ce implică distribuția fizică a produselor (manipularea, transportul, depozitarea și stocarea);
- funcții de sprijin al procesului de distribuție (standardizarea, fracționarea, dozarea, ambalarea, finanțarea, asigurarea, asumarea de riscuri, obținerea de informații).

Bibliografie:

1. Balaure Virgil (coordinator) , Marketing, Editura Uranus, București, 2002.
2. Ilie Suzana Camelia, ,Marketingul afacerilor, Editura Oscar Print, București 2016.

La didactique du FLE

prof. Volocariu Doina, Colegiul Economic "Anghel Rugină" Vaslui

« La didactique du FLE ou la méthodologie de l'enseignement – apprentissage se définit comme une branche de la didactique générale. Tandis que la première étudie les problèmes de l'enseignement-apprentissage sous leurs aspects les plus généraux, la deuxième s'organise comme une didactique spéciale mettant l'accent sur les méthodes, les procédés et les techniques d'enseignement.»¹

Les notions fondamentales à valeur opérationnelle dans la didactique du FLE sont : l'enseignement-apprentissage, les méthodes, les procédés et les techniques.

Plusieurs chercheurs ont étudié la didactique et ont réussi à dégager les acquisitions nouvelles et à montrer la voie à suivre pour relier les développements théoriques à l'activité enseignante.

La didactique du FLE, nommée aussi la glottodidactique est une discipline autonome qui s'occupe avec l'étude du système d'enseignement/apprentissage ayant son propre appareil conceptuel, ses propres méthodes d'investigation et un corpus de données systématiques. Le plus important est l'aspect interdisciplinaire et on ne peut pas ignorer ses interactions avec d'autres disciplines scientifiques telles que la linguistique, la psychologie de l'enseignement, la psycholinguistique, la pédagogie, la sociologie de l'enseignement, la cybernétique, etc.

À partir des objectifs on peut parler d'une glottodidactique théorique, dont « l'objectif est d'élaborer des modèles du processus didactique » et d'une glottodidactique appliquée, qui se donne pour tâche « la structuration de l'ensemble de connaissances qui doivent être transmises aux enseignés (le syllabus) ainsi que la mise en place des techniques appropriées de transmission ».²

On doit souligner que les langues étrangères occupent indubitablement une place de premier ordre dans la formation intellectuelle d'un être humain, quels que soient son métier et le pays où il vit. C'est l'une des exigences de la vie contemporaine qui ne peut se concevoir

¹ Dragomir, Mariana, *Considérations sur l'enseignement-apprentissage du Français Langue Étrangère*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001, p. 5

² Cristea, Teodora, *Linguistique et techniques d'enseignements*, București, Universitatea din București, Facultatea de Limbi Străine, 1984, p. 34 - 35

en l'absence de moyens efficaces de communication entre les gens de la planète. Les langues de circulation internationale les plus parlées sont: l'anglais, le français, l'allemand, l'espagnol, l'italien, la russe.

Quelles seront, dans ce nouveau contexte, la place et la portée du français ? Le problème intéresse non seulement les linguistes et les didacticiens, mais aussi les spécialistes des domaines les plus variés, depuis l'économie et le droit, jusqu'aux sciences politiques, à la philosophie, à l'informatique et même aux sciences exactes. Il ne nous est pas indifférent dans quelle langue nous nous exprimons et communiquons avec nos homologues. Voilà pourquoi la perspective inter- et pluridisciplinaire est appelée à fournir de nouvelles solutions.

Dans notre pays, la plupart des lycées ont une orientation spécialisée dans un certain domaine, ce qui entraîne des modifications pas du tout négligeables en ce qui concerne le statut des langues étrangères dans l'ensemble du processus d'instruction et en ce qui concerne le rôle et les attributions du professeur de langues. Celui-ci ne peut plus se limiter à être tout simplement professeur de langues, mais doit acquérir un minimum d'initiation dans le domaine respectif, en fonction du profil de chaque classe (par exemple : mathématiques – informatique, comptabilité, tourisme, administration publique) afin de faire face aux problèmes avec lesquels il est obligé de se confronter : manuels spéciaux, terminologie spécialisée, structures mentales des élèves. D'autre part, la méthodologie de l'enseignement des langues subit des changements perpétuels –auxquels le professeur doit savoir s'adapter–grâce aux progrès continuels du savoir humain : l'explosion d'information, la technologie de plus en plus avancée. Tout cela fait que le professeur de langues ne soit plus le même qu'il y a cinquante ans et même vingt ans.³

Les problèmes spécifiques de l'enseignement du français langue étrangère (FLE) recoupent en bonne partie ceux de l'enseignement des langues étrangères en général ainsi que du processus pédagogique dans son ensemble.

De nos jours il est très difficile d'être professeur. « Est-ce qu'on peut apprendre à être professeur ? Est-ce un don ou un acquis ? Est-ce un art ou une science ? Est-ce que la préparation théorique, si rigoureuse soit-elle, nous aide à devenir un meilleur praticien ? Autant de questions que les professeurs et les formateurs de professeur ne cessent pas de se poser, autant de questions qui insinuent un certain doute quant à la méthodologie des langues vivantes, en lui assignant souvent un statut ambigu. Malgré ces difficultés dont tous ceux qui travaillent dans ce domaine sont conscients, les recherches pédagogiques sont en plein essor,

³ Mureșanu Ionescu, Marina, *L'enseignement du français langue étrangère*, Iași, Institutul European, 2007, p. 5-6

le problème de la formation des professeurs (de langues, en l'occurrence) jouit d'un intérêt toujours croissant de la part des spécialistes. Même si on est devant l'incertitude, il faut toujours être prêt à tout remettre en question, il faut toujours refaire le chemin, apprendre comment s'apprend ce que l'on enseigne. La didactique de l'avenir ne peut être qu'une didactique ouverte et plus rigoureuse en même temps. »⁴

Au-delà de la problématique liée aux approches à choisir dans l'interprétation d'une culture, se pose une autre question : quels contenus sélectionner dans un cursus d'enseignement d'une langue et d'une culture étrangères ? Le choix s'impose, car, dans toute société, on peut déceler une variété de pratiques culturelles.

On doit souligner qu'une culture ne peut être considérée une réalité homogène, mais plutôt une réalité composée de cultures. Pour accéder à la compréhension d'une culture, il est nécessaire de repérer et de maîtriser ses lois de fonctionnement, d'utiliser des critères de classement de ses pratiques sociales, afin de pouvoir reconstruire un tableau général des comportements, où chacun détient une valeur différente.

En ce qui concerne les objectifs à atteindre dans l'enseignement de la civilisation, il est parfois impossible et inutile de vouloir faire acquérir à un étranger la compétence culturelle indigène. On ne demandera pas à un étranger de reproduire les comportements des autochtones, il devra plutôt savoir les décoder et les comprendre. Cette activité d'interprétation requiert un regard aigu que le natif ne possède pas, du fait de son adhésion à un ordre symbolique qu'il a intériorisé dès l'enfance.

L'étendue et la complexité du domaine laissent prévoir un approfondissement ultérieur et de nouvelles perspectives.

Par-delà les réflexions théoriques, au moment de passer à une phase opératoire, il est nécessaire de se poser le problème des finalités et des objectifs dans un enseignement de la culture.

Il ne s'agit pas de donner à l'étranger une compétence culturelle identique à celle du natif : l'acquisition d'une compétence de communication en langue étrangère s'effectue par un processus de socialisation tenant compte de la langue maternelle et des notions, concepts, attitudes et valeurs adoptées par l'apprenant au sein de sa société d'origine et plus particulièrement dans son environnement social propre.⁵

⁴ Mureșanu, Marina, *La didactique du français langue étrangère*, Iași, Editura Universității « Al. I. Cuza », 1987, p. 2 -3

⁵ Castellotti, Véronique, *La formation des enseignants de langue*, Paris, CLE International, 1995, p. 88

L'objectif en ce qui concerne la langue étrangère n'est pas uniquement pragmatique : offrir aux apprenants les moyens pour organiser leur discours de façon cohérente et interagir facilement avec des étrangers ; il doit aussi et surtout intégrer la dimension formative : développer un sentiment de relativité de ses propres certitudes, qui aide les élèves à supporter l'ambiguïté de situations et de concepts appartenant à une culture différente.

Une éducation interculturelle vise à l'acceptation du sentiment d'insécurité causé par l'inconnu et à la capacité de généraliser des expériences vécues, sans tomber dans le piège du stéréotype. C'est une tâche spécifique de la didactique des langues, puisque la prise de conscience de la société étrangère, dans sa réalité actuelle et dans son arrière-plan historique, se trouve étroitement liée à l'apprentissage et à l'utilisation de la langue dans la communication réelle, en dehors de la salle de classe.

Devant la complexité des problématiques évoquées, nombre de questions fondamentales se posent : les approches citées et les disciplines mentionnées, qui décrivent et analysent la culture, n'ont pas été conçues pour être appliquées dans une situation didactique. Il est donc nécessaire de les interroger en gardant toujours à l'esprit la spécificité du contexte de départ.

« L'interdisciplinarité ne doit pas être conçue comme une accumulation de savoirs différents sur le même objet. Les diverses perspectives selon lesquelles cet objet peut être abordé ne doivent jamais effacer ses caractéristiques propres : il est nécessaire de cerner et de définir tous les aspects inhérents au problème qu'on veut éclairer, ainsi que les objectifs à atteindre, les hypothèses à vérifier et les procédés d'évaluation des résultats. »⁶

« La didactique doit être créatrice pour que l'enseignement soit équitable. Le public global n'existant que pour des raisons commerciales, tout enseignement du français doit se faire sur objectifs spécifiques et répondre aux besoins identifiés chez le public tout en s'adaptant au contexte local dans lequel l'apprentissage sera mis en place. »⁷

⁶ Castelotti, Véronique, *La formation...*, *op. cit.*, p. 89

⁷ Lemeunier-Quéré, Megali, *Créer du matériel didactique*, in *Le Français dans le monde*, no. 331, janvier – février, 2004, p. 29